

ראשית עלתה התערוכה כמחוות-נפש ליוסי ברגר שדבר מותו נשאר עלום ומהדהד. וממנו אף יצאה השאלה על המתקיים בין צילום סטיל לבין וידאו, מדיום שלא עסק בו באופן כה ממוקד.

בשנית, נוצר אצלינו הצורך בבחינה מחודשת, עד כמה שהגלריה עסקה בצילום-מעט- להיכן כיוונה. לצילום הברגרי הצרוף, לבימוי הטוטאלי של ענן צוקרמן, לעמדה התרבותית של סרווט קוצ'יגייט, לריחוק של יואב שמואלי או לוידאו של סיגלית לנדאו "גדנסק" ולמספרת המפתיעה, תמר הירשפלד.

ברגר היה צלם של Icons ושל מופת. המופת, הוא אף שהכריע אותו. לעומתו, ענן צוקרמן שחדל להציג זה שנים, צלם של שיבושים, של היסט, של חפירה על מעמדו של האדם, ויצירת מציאות חלופית האפשרית רק בצילום. הוא הכהן גן של הצילום במובן מסוים, המגדיר עצמו כיוצא דופן. תעוזתו היתה כה מרחיקת לכת שסצינת האמנות לא עיכלה אותו וקבלתו אליה עד היום מונחת בספק אותו יצר הוא עצמו. אני מהמרת שיצירותיו תהיינה בסיס למחקר אקדמי, כוחן רק הולך וגובר, בנושא הצילום המבוים, כמו מתוך סצינות קולנועיות שעצרו מלכת, קפאו במקומן הלא קיים. יואב שמואלי, אמן מרוחק, עינו מחפשת את אשר עיננו לא רואה. אם זו לטאה בגן העצמאות, אם זה הנעשה תחת גשר עירוני, אם זו הנערה היפה כהת העור.

סרווט קוצ'יגייט, זוכה השנה בפרס שפילמן במוזיאון ישראל, עשה את דרכו מעיירה נידחת בטורקיה הישר [כמעט] אל המלגה באמסטרדם שם בנה את חייו האישיים והמקצועיים כמגשר תרבויות, בסגנונו הייחודי עבודות של פליט ומהגר בעולם המערבי הנאור אליו הוא מביא בעיות זהות מאופיינות בוויזואלי. רק במקרה הפך נושא ההגירה והפליטות לאחד הנושאים הבווערים של עולם האמנות, בעיקר זה האירופי, כפי שבא לידי ביטוי בבינאלה בוונציה ובדוקומנטה השנה. אך, הוא עסוק בכך כבר שנים, בערך המפוקפק של הגלובליזציה בעולם האמנות.

צילום הסטיל, מתוך הוידאו "גדנסק" של סיגלית לנדאו מקפיא חלקיק בסולם הזמן בו נעלי המלח שוקעים אל תוך מצע השלג הסמיך מהן על אגם אליו הן שוקעות. הוידאו "גדנסק" הוא ה moving image של התערוכה, המטריה הטבעית של ההיעדר. היעדר האינפורמציה על הכימי-פסיולוגי הקיים במפגש בין המלח לבין השלג הנערם על מי האגם הוא הפנומנולוגיה של החומרים. אך אנו רואים את הנעליים המכוסות במלח שנגדש עליהן נבלעות בתוך השלג כתופעה על-טבעית. שני מצבים של הערמות, הערמות המלח מצד אחד והערמות השלג מצד שני. מה יבלע את מה. האם נכון, שבמצב קונפליקטואלי יש צד מנצח? או שני הצדדים מפסידים זה את זה. ואין שורד.

תמר הירשפלד היא דמות חדשה יחסית לעולם האמנות, ומי שראה את המיצב שלה בתערוכת הבוגרים של לימודי המשך בבצלאל לא ימהר לשכוח את החוויה הפלסטית בחד-פעמיותה, בצורה ובתוכן אותה יצרה. אף המיצב שיצרה במוזיאון פתח תקווה בנושא אפריקה היווה אבן דרך לקראת מעמד שכולו הבטחה בעולם האמנות שלנו. הירשפלד היא אנתרופולוגית, הרפתקנית, עובדת ללא ליאות, חוד חנית במושגי זהות, ומספרת פלאות כאשר ללא היסוס או מבוכה מעמידה את דמותה-היא בסוד העשייה.